

29. jaanuar 2016

Riigikontrolör Alar Karise kommentaar auditile "Järelevalve ohtlike ehitiste üle valdades ja linnades"

Ajalugu ja elukorralduse muutused on jätnud Eesti paljudesse paikadesse hulga kasutusest väljalangenud hooneid. Kuigi need pole silmale ilus vaadata ja sellist elukeskkonda ei soovi inimesed endale kodupaigaks, on suurem häda selles, et lagunevad hooned muutuvad inimestele ohtlikuks. Ehkki selliste hoonete arv Eestis pole täpselt teada, oli neid 2015. aastal Päästeameti hinnangul üle 1200. Peale lagunenuid hoonete võivad inimestele saatuslikuks saada ka katmata kaevud, maa-alused mahutid ja keldrid.

Sulgemata uste-akendega mahajäetud maja muutub pikemalt seistes kodutute inimeste ja tegevuseta noorte kogunemiskohaks. Selle asemel, et olla valmis abivajajale viivitamata appi tõttama, tuleb Päästeametil seetõttu kulutada igal aastal hulga tööaega lagunevates hoonetes tulekahjude kustutamisele. Näiteks käidi Tallinna linnas 2014. aastal ainuüksi üht tühjalt seisvat koolimaja kustutamas enam kui 30 korral. Möödunud aastal sai ohtlikes ehitistes toimunud päästmise käigus vigastada neli päästetöötajat. Viis aastat tagasi põhjustasid katmata kaevud kuue inimese hukkumise. Kurbi juhtum leidis aset ka auditi käigus: ühes Riigikontrolli arvates ohtlikus hoones omavalitsus ohtu ei näinud, sest kinnitas, et seal on korraldatud mehitatud valve. Sellegipoolest kukkus teismeline noor hoone III korruselt alla ning sai raskelt vigastada.

Esmane ülevaade valla või linna territooriumil asuvate võimalike ohuallikate kohta peaks olema kohalikul omavalitsusel. Auditi käigus selgus, et nii see pole. Omavalitsustel on viimane aeg muuta oma suhtumist lagunevate hoonete omanikesse. Enamgi veel, auditaruandes toodud näited puudutavad ka hooneid, mille puhul on omavalitsus jätnud talle endale kuuluva hoone eest hoolitsemise pigem unarusse ja kasutanud oma raha mõne uue ehitise rajamiseks või teenuse arendamiseks.

Auditis vaadeldud 15 omavalitsuse 79 ehitistest olid auditi lõppedes endiselt ohtlikus seisus 55 ehitist, 5 ehitist oli lammutatud ning 19 juhul oli oht muul viisil likvideeritud. Era- või riigimaal asuvast 59 ehitistest ei olnud 22 juhul omavalitsused ohule üldse reageerinud, näiteks ei ole algatatud ohtliku ehitise omaniku suhtes menetlust. Omavalitsustel on viimane aeg enda vastutust teadvustada, enne kui keegi taas viga või hukka saab.